

Piese de marți seara

Bună dimineța, viață! de Sorin Holban ● Televiziune ● Regia: Nae Cosmescu.

Piesele de marți seara, care și-au câștigat un public statornic, au reușit să impună de-a lungul timpului câteva izbinzi artistice (mai ales cu repertoriul românesc interbelic, cu unele capodopere ale dramaturgiei universale și parcă mai puțin cu piese din actualitatea imediată). Difuzind **Bună dimineța, viață** de Sorin Holban, teatrul TV încearcă să urce ștacheta artistică peste producțiile „de serie”.

Dramaturg hotărât să creioneze caractere, cu un bun dozaj al suspensului și cu simțul replicii (**Iarna când au murit cangurii**), Sorin Holban ne oferă un subiect simplu: un viscol blochează, într-o gară, o mină de oameni. Între ei, o tinără nevăastă de ostaș se întâmplă să nască chiar atunci, de anul nou. Solidaritatea care-l unește pe acești oameni în munca de deszăpezire îl strânge și în jurul ineditului eveniment. Forțată să-și arate priceperea, o **tinără doctoriță** (care-și pierduse încrederea în sine) intervine salutar, prilej de a se recupera în ochii proprii.

Deși subiectul este generos și situațiile verosimile (piesa place și se ține minte), tema „medicului de țară neînțeleș” a fost reluată de multe ori, la noi și în alte literaturi, fapt ce produce pe alocuri un sentiment de „dăjà vu”. La doctorița lui Sorin Holban nesincronizarea sufletească cu pacienții se produce fie din cauza unei anxiozități („Mi-e teamă de bolnavi. De ei ca indivizi. Am o senzație de neputință în fața lor”), fie, așa cum o „diagnosticează” soțul ei, din cauza unei atitudini reci, distante față de suferinzi („Da, sînt un alsberg, replică ea. Nu pot fi decât un medic de boli abstracte, nu de bolnavi concreți!”). Pentru spectatorul

care nu cunoaște psihologia medicului (categorie care face frecvent o hipertrofie a eului), motivațiile sufletești și evoluția doctoriței apar credibile. Din păcate, ele au un grad mare de livresc, dovedind o cunoaștere imperfectă a psihologiei actuale a medicului tînăr. Nu poți fi paralizat în fața bolnavului concret, nu poți să te lamentezi că ești medic de boli „abstracte”, cînd ți-ai tăbăcit susceptibilitățile încă de „boboc” la disecție, apoi la patul bolnavului irecuperabil și, în fine, la orele de necropsie, cînd întîlnirea cu moartea este concretă, de o mare cruzime. Entuziasmul cu care doctorița din piesă descrie „literar” cum arată copilul nou născut ne face să credem că ea a lipsit de la stagiul de obstetrică din facultate și stagiatură. Poate la această senzație contribuie și jocul de „traumatizată psihic” al Mirelei Gorea, obligată de unele replici artificioase, fără motivație adecvată, să-și compună o astfel de mască. Alegerea „echipei” de către regizorul Nae Cosmescu s-a dovedit inspirată, ca de altfel și punerea în scenă. Îi reproșăm totuși unele „tărăgănări” ale acțiunii, ca și monotonia cadrului-laitmotiv (oamenii aflați între șinele deszăpezite se încapăținează să le tot deszăpezească). În rolurile a doi călători mai vîrstnici, experimentații Marin Moraru și Draga Olteanu excelează în naturalețe, au și ceva umor, dar sînt... cel pe care-l cunoaștem. Au plăcut Valentin Uritescu, de un admirabil firesc în implegatul de mișcare, și Ion Marinescu (șeful de gară). Plină de prospețime, cuceritoare prin simplitate, este Ana Clontea, care beneficiază și de un rol foarte bine scris (femeia care naște). Cu alte roluri, Sorin Holban nu a fost prea generos, ele repetînd clișee „roz” din alte scrieri actuale. Este cazul celor doi studenți care repară o locomotivă (aici Tatiana Constantin, studentă la IATC, are farmec și dezinvoltură, dar, sînt de rol, talentatul Cristian Șofron e palid, departe de extraordinarul Mozart pe care l-a făcut în **Amadeus-ul** de la Oradea). În alte roluri, Daniel Tomescu, Dumitru Chesu, Paul Chiribută, Adrian Tîltieni, Alexandru Bindea și Cristian Molfete s-au achitat onorabil.

Bună dimineța, viață este un spec-

tacol care suferă pe alocuri de vechea hibă a piesei TV de actualitate: excesul de eroi pozitivi pictați ca la carte, situații de un dramatism bine temperat și controlat, biografia trandafirii de oameni foarte cumsecade și foarte principiali.

Radu IFTIMOVICI

Pofta de joc a păpușilor

O cursă de pomină sau Asin și Martin de Mariana Dan ● Teatrul de păpuși din Cluj-Napoca ● Regia: Traian Savinescu.

În premieră absolută la Teatrul de păpuși din Cluj-Napoca **O cursă de pomină sau Asin și Martin de Mariana Dan**. Stufos într-o primă variantă, remaniat într-o a doua în funcție de cerințele unui spectacol pentru copii — în care accentul se cuvine să cadă pe **imagine**, nu pe **cuvint** — textul Marianeî Dan este o fabulă liberă, cu pereții elastici și transparenți. Hazul, îngăduința, surpriza abolesc severitatea, chiar dacă violența limbajului, urmată de cea a gestului, amintesc desenele animate: urmăriri, înfruntări, „drame” se înlanțuie, se încălecă înspre atingerea unuia și aceluiași scop, risul și voia-bună. Așadar, **morală** — fiecare trebuie să muncască cinstit, lenea și hoția sînt pedepsite — se strecoară pe nesimțite pînă în preajma micului spectator, „prins” de pățaniile de pe scenă. Scenariul a fost încredințat lui Traian Savinescu, regizor și textier redutabil al formației de teatru pentru copii și tineret „Solaris” de la Clubul C.F.R. Cluj-Napoca (formație de mai multe ori laureată a Festivalului Național „Cîntarea României”, de curînd apreciată superlativ pentru spectacolul **Fabula jacta est**). Întîlmirea cu textul scenaristei bucureștene a constituit pentru Traian Savinescu prilejul, exploatat copios, de a-și proba calitățile pentru prima dată într-un spectacol cu profesioniști. Pofta cu care joacă actorii sub bagheta sa, și, în prelungirea jocului lor, păpușile, este contaminantă. O scenografie economică, dar extrem de expresivă și depolifuncțională (semnată Wallner Günter și Mihai Nemeș), slujește perfect intențiile regizorale. Scena debordează la propriu și la figurat, stăpînește și antrenează sala. Într-o potențare reciprocă a efectelor. Lumini vioaie, metatorizînd discret secvențe-cheie, muzica

(Ivan Carol), angajată într-un canon sugestiv cu gestul și cuvîntul, bine aleasă și colată ingenios, gata să susțină singură partitura în momentele de respiro ale firului epic, alături de o costumație în ton cu caracterele, contribuie la rotunjirea spectacolului. Remarcabile sînt acele momente de respiro, cum le numeam mai sus, pe care regizorul a știut să le transforme în veritabile recitative. Se procedează la o demontare a gestului mărunt, o redare a lui în ralenti, într-o gesticulație încetată, de dans simbolic, în măsură să scoată în evidență frumusețea, aventura, „arta” banalului. Adevărate „monologuri” gesticive și mimice cu acompaniament muzical amintind de experimentele tip **happening** ale teatrului contemporan. Reacția săhii — realmente favorabilă. Într-o secvență precum cea a somnului ciinelui-politist, copiii asistă cu sufletul la gură la **miracolul** gestului mărunt devenit artă. Smaranda Stratonov (Martin) și Mircea Văran (Asin) se completează într-un duo dinamic, plin de umor, cucerit de libertatea de mișcare și expresie pe care concepția regizorală le-o oferă. Diana Cozma joacă subtil și pregnant mai multe partituri, toate încatenate și asigurînd unitatea întregului. Prestidigitator și ficționar, ea leagă și dezleagă ițe, așază accente ori ambiguizează enunțuri. O mișcare insinuantă, sincopată, o alternare abilă de voci și mâști prin care tînăra interpretă susține fundalul chemat să nuanțeze giumbușlucurile și năzdrăvniile celor doi protagoniști. În fine, Carmen Pop, grațioasă florăreasă ori vulpe vicleană, dozează cu pricepere trecerile sale prin scenă, cit să facă firesc deznodămîntul.

Un spectacol exuberant, proaspăt, modern, izbutit grație evidentului spirit de echipă care l-a animat pe realizatori.

Irina PETRAȘ

Oscilant, mozaicat stilistic

Arma secretă a lui Arhimede de Dumitru Solomon ● Teatrul Național din Cluj-Napoca ● Regia: Virgil Andrei Vătă.

Oscilant, mozaicat stilistic, spectacolul lui Virgil-Andrei Vătă nu întîlnește defect pe alocuri tonalitatea scînteietoare specifică piesei (și dramaturgiei) lui Du-